

Sygn. akt II Ka 604/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Jaszczuk (spr.)
Sędziowie:	SSO Bogdan Górski SSO Dariusz Półtorak
Protokolant:	st. sekr. sąd. Agnieszka Walerczak

przy udziale Prokuratora Włodzimierza Chemycza

po rozpoznaniu w dniu 3 listopada 2016 r.

sprawy **B. L.**

oskarżonego z art. 286§1 kk w zb. z art. 297§1 kk w zw. z art. 11§2 kk i innymi

na skutek apelacji, wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Węgrowie

z dnia 4 kwietnia 2016 r. sygn. akt II K 387/14

wyrok w zaskarżonej części utrzymuje w mocy; zasądza od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej adw. J. S. w W. 516,60 zł (w tym 96,60 zł podatku VAT) za obronę z urzędu wykonywaną w postępowaniu odwoławczym; zwalnia oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za II instancję stwierdzając, że wydatki tego postępowania ponosi Skarb Państwa.

Sygn. II Ka 604/16

UZASADNIENIE

B. W. oraz **B. L.** zostali oskarżeni o to, że:

I. w okresie od 7 listopada 2013 roku do 13 listopada 2013 roku w W. w województwie (...) działając wspólnie w porozumieniu oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadzili (...) Oddział w W. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w wysokości 15 000 zł w ten sposób, że w celu uzyskania pożyczki w takiej wysokości na rzecz B. L. przekazała mu uprzednio podrobiony w celu użycia za autentyczny dokument w postaci „Zaświadczenia o zatrudnieniu i dochodzie”, który to dokument następnie przedłożył on w (...), zaś z jego treści wynikało, że jest on zatrudniony w (...) Sp. z o.o. i osiąga z tego tytułu dochód miesięczny w wysokości 3 800 zł brutto, co nie odpowiadało prawdzie, gdyż faktycznie nie był tam zatrudniony, czym wprowadzili w błąd wyżej wspomniany (...), co do sytuacji materialnej oraz zamiaru spłaty zobowiązania,

tj. o czyn z art. 286 § 1 kk w zb. z art. 297 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

a nadto **B. W., B. L.** oraz **D. K.** zostali oskarżeni o to, że:

II. w dniu 21 listopada 2013 roku w W. w województwie (...) działając wspólnie i w porozumieniu oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, usiłowali doprowadzić (...) w W. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w wysokości 15 000 zł w ten sposób, że w celu uzyskania dla D. K. pożyczki w takiej wysokości B. W. przekazał mu uprzednio podrobiony dokument w postaci „Zaświadczenia o zatrudnieniu i dochodzie”, który to dokument D. K. następnie przedłożył w (...), przy czym z jego treści wynikało, że jest on zatrudniony w (...) Sp. z o.o. i osiąga z tego tytułu dochód miesięczny w wysokości 3 000 zł brutto, co nie odpowiadało prawdzie, gdyż faktycznie nie był tam zatrudniony, czym wprowadzili w błąd wyżej wspomianym (...), jednak zamierzonego celu nie osiągnęli z uwagi na zatrzymanie ich przez funkcjonariuszy Policji,

tj. o czyn z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk w zb. z art. 297 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

a nadto **P. P. (1)** został oskarżony o to, że:

III. w listopadzie 2013 roku – daty dziennej bliżej nieustalonej - w nieustalonym bliżej miejscu w województwie (...) podrobił w celu użycia za autentyczny dokument datowany na 20 listopada 2013 roku w postaci zaświadczenia o zatrudnieniu i dochodzie z tytułu pracy na rzecz (...) Sp. z o.o. w ten sposób, że w formularzu własnoręcznie nakreślił zapisy dotyczące warunków zatrudnienia D. K. – osoby faktycznie niezatrudnionej w tej Spółce - w tym związane z wysokością uzyskiwanych dochodów, a następnie podpisał się swoim imieniem i nazwiskiem jako osoba uprawniona do wystawienia takiego dokumentu, pomimo, że w rzeczywistości nie był do tego uprawniony,

tj. o czyn z art. 270 § 1 kk

Sąd Rejonowy w Węgrowie wyrokiem z dnia 04 kwietnia 2016 r., sygn. II K 387/14:

I. oskarżonych B. W. i B. L. uznał za winnych dokonania zarzucanych im w pkt I i II aktu oskarżenia czynów wyczerpujących dyspozycję art. 286 § 1 kk w zb. z art. 297 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 4 § 1 kk oraz w pkt II aktu oskarżenia wyczerpującego dyspozycję art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk w zb. z art. 297 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 4 § 1 kk przyjmując, iż w/w czynów dopuścili się działając w warunkach ciągu przestępstw i za te czyny na podstawie art. 286 § 1 kk w zb. z art. 297 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 4 § 1 kk skazał ich i na podstawie art. 286 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk w zw. z art. 91 § 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk wymierzył oskarżonej B. W. karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności, a oskarżonemu B. L. karę 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

II. oskarżonego D. K. uznał za winnego dokonania zarzucanego mu w pkt II aktu oskarżenia czynu wyczerpującego dyspozycję art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk w zb. z art. 297 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 4 § 1 kk i za ten czyn na podstawie art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk w zb. z art. 297 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 4 § 1 kk skazał go i na podstawie art. 14 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk w zw. z art. 4 § 1 kk wymierzył oskarżonemu D. K. karę 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności i na podstawie art. 33 § 2 kk w zw. z art. 4 § 1 kk orzekł wobec oskarżonego D. K. karę grzywny w wysokości 100 (stu) stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 10 (dziesięciu) złotych;

III. na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk w zw. z art. 70 § 1 pkt 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego D. K. kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił tytułem próby na okres 3 (trzech) lat;

IV. oskarżonego P. P. (2) uznał za winnego dokonania zarzucanego mu w pkt III aktu oskarżenia czynu wyczerpującego dyspozycję art. 270 § 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk i za ten czyn na podstawie art. 270 § 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk skazał oskarżonego P. P. (2) na karę 4 (czterech) miesięcy pozbawienia wolności;

V. na podstawie art. 71 § 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk orzekł wobec oskarżonego P. P. (2) karę grzywny w wysokości 100 (stu) stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 10 (dziesięciu) złotych;

VI. na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk w zw. z art. 70 § 1 pkt 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego P. P. (2) kary pozbawienia wolności zawiesił tytułem próby na okres 2 (dwóch) lat;

VII. na podstawie art. 63 § 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk na poczet orzeczonych wobec oskarżonych B. W. i B. L. kar pozbawienia wolności zaliczył okresy rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie w stosunku do oskarżonej B. W. okres od dnia 21 listopada 2013 r. do dnia 7 lutego 2014 r., w stosunku do oskarżonego B. L. okres od dnia 21 listopada 2013 r. do dnia 22 listopada 2013 r., przyjmując, iż 1 (jeden) dzień rzeczywistego pozbawienia wolności równa się 1 (jednemu) dniowi kary pozbawienia wolności;

VIII. na podstawie art. 63 § 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk na poczet orzeczonej wobec oskarżonego D. K. kary grzywny zaliczył okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie, tj. okres od dnia 21 listopada 2013 r. do dnia 22 listopada 2013 r., przyjmując, iż 1 (jeden) dzień rzeczywistego pozbawienia wolności równa się 2 (dwóm) dziennym stawkom grzywny;

IX. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adwokata J. S. kwotę 723,24 (siedemset dwadzieścia trzy 24/100) w tym kwotę 135,24 (sto trzydzieści pięć 24/100) złotych tytułem podatku Vat stawka 23 % za obronę z urzędu oskarżonego B. L.;

X. zwolnił skarżonych B. W. i B. L. od opłat, zaś zasądził od oskarżonych D. K. i P. P. (2) na rzecz Skarbu Państwa tytułem opłat kwoty: od oskarżonego D. K. kwotę 380 (trzysta osiemdziesiąt) złotych, od oskarżonego P. P. (2) kwotę 320 (trzysta dwadzieścia) złotych; zaś w pozostałym zakresie zwolnił oskarżonych B. W., B. L., D. K. i P. P. (2) od wydatków, przejmując wydatki na rachunek Skarbu Państwa.

Apelację od przedstawionego wyżej wyroku wniósł jedynie obrońca oskarżonego B. L., zaskarżając wyrok w całości na korzyść swojego mocodawcy.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

I. mogącą mieć wpływ na treść orzeczenia obrazę przepisów postępowania, a mianowicie:

- art. 2 § 2 kpk, art. 4 kpk, art. 5 § 2 kpk i art. 7 kpk, poprzez nienależyte rozważenie wyjaśnień oskarżonych B. W. i B. L. oraz zeznań świadków M. K. i K. K., a także dokumentów w postaci umowy pożyczki Nr (...) z dnia 13 listopada 2013 roku wraz z harmonogramem spłat i załącznikami oraz pisma informacyjnego (...) z dnia 10 grudnia 2015 roku (k. 631) we wzajemnym ich powiązaniu, z których wynika, że oskarżony miał zamiar spłacić zaciągnięte zobowiązanie wynikające z umowy pożyczki z dnia 13 listopada 2013 roku oraz że zapłacił trzy jej pierwsze raty – co w konsekwencji doprowadziło do bezpodstawnego odmówienia wiarygodności wyjaśnieniom oskarżonego B. L. i niesłusznego uznania go za winnego popełnienia występku oszustwa, podczas, gdy okoliczności sprawy wskazują na niekaralne niedotrzymanie przez oskarżonego warunków umowy pożyczki;

- art. 2 kpk, art. 4 kpk, art. 5 § 2 kpk i art. 7 kpk, poprzez odmówienie pełnej wiarygodności wyjaśnieniom oskarżonych B. L. i D. K., a także zeznań świadka K. K., z których wynika, że oskarżony B. L. nie miał uzyskać korzyści majątkowej z tytułu zaciągnięcia przez D. K. umowy pożyczki w (...) – co w konsekwencji doprowadziło do nienależytej oceny tych dowodów przy ustalaniu stanu faktycznego sprawy i niesłusznego uznania oskarżonego B. L. za winnego popełnienia usiłowania oszustwa;

- art. 410 kpk, poprzez dokonanie ustaleń faktycznych sprawy w oparciu o niepełny materiał dowodowy z pominięciem okoliczności wynikających z uznanych za wiarygodny dowód w postaci umowy pożyczki Nr (...) z dnia 13 listopada 2013 roku wraz z harmonogramem spłat (k. 27-43) oraz pisma informującego (...) z dnia 10 grudnia 2015 roku (k. 631) – co w konsekwencji doprowadziło do ustalenia stanu faktycznego w oparciu o niepełny materiał dowodowy sprawy;

- art. 399 kpk w zw. z art. 6 kpk, poprzez nieuprzedzenie oskarżonego o możliwości zmiany kwalifikacji prawnej czynu zarzucanego mu w akcie oskarżenia w kierunku art. 286 § 1 kk w zb. z art. 297 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 4 § 1 kk i art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk w zb. z art. 297 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 4 § 1 kk w zw. z art. 91 § 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk – co w konsekwencji uniemożliwiło skorzystanie z gwarancji skutecznej obrony przed nowymi okolicznościami, które w znaczący sposób pogarszały jego sytuację prawną oraz doprowadziły do zastosowania przez Sąd instytucji ciągu przestępstw, która jest niekorzystna dla oskarżonego;

II. mogący mieć wpływ na treść orzeczenia błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę tego orzeczenia poprzez dowolne, nie poparte dowodami, niezgodne z zasadami wiedzy, doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania przyjęcie, iż:

- oskarżony, działając wspólnie i w porozumieniu z B. W. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził (...) Oddział w W. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w wysokości 15.000 złotych;

- oskarżony, zawierając umowę pożyczki nie miał zamiaru jej spłacić oraz nie zapłacił w tym celu 3 (trzech) rat przy zawarciu umowy;

- oskarżony, działając wspólnie i w porozumieniu z B. W. i D. K. usiłował doprowadzić (...) Oddział w W. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w wysokości 15.000 złotych poprzez zawarcie przez D. K. umowy pożyczki;

- oskarżony miał uzyskać korzyść majątkową z tytułu zawarcia przez D. K. umowy pożyczki na podstawie podrobionego zaświadczenia o dochodach,

co w konsekwencji doprowadziło do niesłusznego uznania oskarżonego B. L. za winnego popełnienia przypisanych mu czynów wypełniających dyspozycje występku oszustwa i usiłowania oszustwa, podczas, gdy należyta i obiektywna ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego wskazuje na brak zamiaru niespłacenia zaciągniętego zobowiązania oraz brak osiągnięcia przez oskarżonego jakiegokolwiek korzyści majątkowej związanej z zawarciem umowy pożyczki przez D. K., a ostatecznie braku wypełnienia przez oskarżonego znamion zarzucanych mu przestępstw.

W następstwie tak sformułowanych zarzutów obrońca oskarżonego wniósł o:

I. zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez:

1. zmianę kwalifikacji prawnej czynu zarzucanego oskarżonemu B. L. w pkt I aktu oskarżenia z art. 286 § 1 kk w zb. z art. 297 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk na popełnienie występuku z art. 297 § 1 kk i wymierzenie oskarżonemu kary w dolnych granicach ustawowego zagrożenia z warunkowym zawieszeniem jej wykonania,

2. uniewinnienie oskarżonego od popełniania występuku zarzucanego mu w pkt II aktu oskarżenia,

ewentualnie

II. uchylenie zaskarżonego wyroku w stosunku do oskarżonego B. L. w całości i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W toku rozprawy apelacyjnej obrońca oskarżonego poparł apelację i wnioski w niej zawarte, wniósł o zasądzenie kosztów obrony z urzędu oświadczając, iż nie zostały one uiszczone w całości, ani w części. Prokurator wniósł o nieuwzględnienie apelacji i utrzymanie zaskarżonego wyroku w mocy.

Sąd Okręgowy w Siedlcach zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego B. L. jako niezasadna, nie zasługiwała na uwzględnienie. Podniesione w niej zarzuty wraz z przytoczoną na ich poparcie argumentacją nie dostarczyły podstaw do uznania kontestowanego orzeczenia za nietrafne.

Konfrontując zarzuty apelacyjne, dotyczące błędów w ustaleniach faktycznych oraz obrazy przepisów karnoprosesowych art. 2 § 2 kpk, art. 4 kpk, art. 5 § 2 kpk, art. 7 kpk, art. 410 kpk, art. 399 kpk w zw. z art. 6 kpk z przebiegiem postępowania pierwszoinstancyjnego w przedmiotowej sprawie, stanowczo stwierdzić należy, iż żaden z tych zarzutów nie znalazł potwierdzenia. Postępowanie zakończone wydaniem zaskarżonego wyroku przeprowadzono z poszanowaniem wszelkich wyżej wymienionych zasad procesowych.

Sąd I instancji poczynił trafne ustalenia faktyczne w oparciu o właściwie zebrany i oceniony materiał dowodowy, nie dopuszczając się ani tzw. „błędu braku”, ani „błędu dowolności”. Niewątpliwie ustalenia te posiadają walor prawdziwych, a zatem zgodnych z art. 2 § 2 kpk. Poczynione zostały w sposób obiektywny, określony w art. 4 kpk, przy uwzględnieniu okoliczności przemawiających zarówno na korzyść, jak i niekorzyść oskarżonego B. L.. Materiał dowodowy, o który oparto zaskarżone rozstrzygnięcie miał charakter kompletny i poddany został wszechstronnej i szczegółowej analizie. Tok rozumowania przedstawiony w pisemnych motywach wyroku jest zgodny ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego, pozbawiony luk, czytelny i poprawny logicznie. W przedmiotowej sprawie nie zaistniały także wątpliwości, których rozstrzygnięcie nie byłoby możliwe w wyniku postępowania dowodowego (art. 5 § 2 kpk). Podobnie, brak było podstaw do uznania za trafny zarzutu obrazy art. 399 § 1 kpk w zw. z art. 6 kpk, który polegać miał na braku uprzedzenia oskarżonego o możliwości zmiany kwalifikacji prawnej czynów zarzucanych oskarżonemu i zakwalifikowanie ich jako ciągu przestępstw, którego konstrukcja skutkuje obostrzeniem odpowiedzialności karnej.

Odnosząc się bezpośrednio do skargi apelacyjnej, zaznaczyć należy, iż Sąd Odwoławczy w pełni podzielił dokonaną przez Sąd I instancji ocenę wyjaśnień oskarżonego B. L., wyjaśnień innych współoskarżonych, w szczególności B. W., zeznań świadków oraz dowodów z dokumentów w postaci umowy pożyczki Nr (...) wraz z harmonogramem spłat i załącznikami oraz pisma informacyjnego (...) z dnia 10 grudnia 2015 r. (k. 631).

Wymowa tychże dowodów, ocenionych zgodnie z zasadami doświadczenia życiowego i wymogami płynącymi z art. 7 kpk, słusznie doprowadziła Sąd Rejonowy do konstatacji, iż oskarżony B. L. nie miał zamiaru spłacać zaciągniętego w (...) -u zobowiązania. Zarzut obrońcy oskarżonego w tym zakresie uznano tym samym za mający jedynie polemiczny charakter. Sąd Okręgowy nie mógł przy tym oprzeć się wrażeniu, iż uzasadnienie zaskarżonego wyroku niejako wyprzedza i stanowi odpowiedź na argumentację wykorzystaną przez obrońcę we wniesionej apelacji. Dlatego też, w tym miejscu, mając na względzie, iż stopień szczegółowości rozważań Sądu Odwoławczego jest uzależniony od jakości oceny dokonanej przez Sąd I instancji, uznano za celowe ograniczenie się jedynie do wskazania najistotniejszych przesłanek, które przeczą postulowanemu przez obrońcę uznaniu, iż okoliczności sprawy wskazują na niekaralne niedotrzymanie przez oskarżonego warunków umowy pożyczki.

Przede wszystkim, obrońca twierdząc, iż wyjaśnienia oskarżonego są całkowicie wiarygodne, pomija dlaczego B. L. dobrowolnie oddał B. W. kwotę ponad 7.000 zł, skoro według jego wyjaśnień miał zamiar spłacać zaciągnięty przez siebie kredyt, czyli całą jego kwotę nominalną stanowiącą równowartość aż 15.000 zł.

W ocenie Sądu Okręgowego, jego wyjaśnienia odnoszące się do kwoty, jaką dostał „do ręki” po oddaniu części pieniędzy B. W., uzyskanych w wyniku zaciągniętej pożyczki, słusznie zostały uznane przez Sąd Rejonowy niewiarygodne jako wewnętrznie sprzeczne. Oskarżony początkowo na etapie postępowania przygotowawczego twierdził przecież, iż za „załatwienie” kredytu oddał B. W. ponad połowę uzyskanych tą drogą pieniędzy, tj. ok. 7.000 zł (k.92). Przy czym na etapie postępowania sądowego wyjaśnił, iż z kwoty całego kredytu dostał jedynie 1.300 zł (k. 616). Tymczasem, obrońca we wniesionej apelacji nie pochyła się w ogóle nad wskazaniem jakichkolwiek motywów, które kierować miały oskarżonym podejmującym decyzję o spłacie kredytu, którego całej sumy nominalnej nawet nie otrzymał.

Zasady doświadczenia życiowego wskazują, iż oskarżony doskonale zdawał sobie sprawę z tego, iż ewentualna egzekucja komornicza przeprowadzona z jego majątku będzie bezskuteczna. Prawidłowym jest zatem tok rozumowania Sądu I instancji, prowadzący do uznania, iż liczył on jedynie na doraźną korzyść materialną, której bynajmniej nie miał zamiaru, ani możliwości spłacać.

Dodać przy tym należy, iż oskarżony uzależniał spłatę zaciągniętego zobowiązania od zdarzeń przyszłych i niepewnych - bezpośrednio od tego czy w związku z wykonywaniem jedynie dorywczych prac i okazjonalnego uzyskiwania dochodów z tego tytułu, przy jednoczesnym braku jakichkolwiek oszczędności, będzie w stanie spłacać pożyczkę. Konstatacja odnosząca się do tej kwestii jest tym bardziej uzasadniona, biorąc pod uwagę, iż sam oskarżony wskazywał na trudności ze znalezieniem jakiegokolwiek pracy dorywczej w miesiącach zimowych. Jak wskazuje się w orzecznictwie, uzależnienie możliwości spłaty zaciągniętego zobowiązania do zdarzeń przyszłych i niepewnych, uzasadnia przyjęcie kwalifikacji prawnej czynu, jako wyczerpującego znamiona art. 286 § 1 kk (por. m.in. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 06 marca 2014 r., sygn. II AKa 30/14, Legalis nr 1219190).

Sąd II instancji nie podzielił także zarzutu obrońcy odnoszącego się do uznania, iż wpłata przez oskarżonego równowartości trzech rat kredytu, w realiach tej sprawy, świadczyła o tym, iż miał on zamiar wywiązać się z zaciągniętego zobowiązania. Ocena, czy zachowanie kontrahenta umowy, nie wywiązującego się z ciążących na nim zobowiązań, winno być rozpatrywane w kontekście odpowiedzialności regulowanej przepisami prawa cywilnego, czy też wyczerpuje znamiona przestępstwa penalizowanego przez ustawodawcę w art. 286 § 1 kk, nie może być przeprowadzana w sposób schematyczny i uwzględniający tylko i wyłącznie wyjaśnienia oskarżonego i jego tym samym, jego interes procesowy. W konsekwencji, ocena zamiaru, z jakim działał, nie może się opierać wyłącznie na składanych przez niego deklaracjach co do chęci wywiązania się z zapisów umowy. Winna ona uwzględniać wszystkie aspekty sprawy, w tym rzeczywiste i konkretne działania, jakie podjął on w celu dotrzymania warunków umowy kredytowej.

Zaznaczyć w tym miejscu należy, iż oskarżony B. L., wbrew twierdzeniom obrońcy, w dniu 27 grudnia 2013 r. dokonał tylko jednej, a nie trzech wpłat. Nie podjął wysiłków, celem spłaty zobowiązania zgodnie z wyznaczonym harmonogramem spłat, jaki został mu wydany w dniu zaciągnięcia zobowiązania. Notabene spóźnił się już z pierwszą płatnością. Jak już wskazano, w dacie czynu nie miał stałego zatrudnienia, nadto w perspektywie miał od odbycia bezwzględnej karę 2 lat pozbawienia wolności orzeczoną w innej sprawie karnej (II K 765/12 – prawomocny wyrok 06.07.2013 r., a zatem 4 miesiące przed datą wskazaną w akcie oskarżenia). Posiadał także znaczne zadłużenie alimentacyjne. Miesięczna wysokość samych alimentów na troje jego dzieci wynosiła 700 zł, przy czym z jego wyjaśnień bezpośrednio wynika, iż prowadzono już wobec niego egzekucję komorniczą z tego tytułu (k. 92). Trudno przy wskazanych wyżej okolicznościach podzielić argumentację obrońcy, polegającą na twierdzeniu, iż B. L. miał realne możliwości spłaty kredytu, którego miesięczna rata wyniosła 380 zł. Według deklaracji oskarżonego, jego miesięczny dochód, w czasie gdy pracował, oscylował w granicach 1.300 zł. Po odliczeniu raty kredytu (380 zł), alimentów (700 zł), oskarżonemu do dyspozycji w skali całego miesiąca pozostałoby jedynie 220 zł. Z tej kwoty musiałby zapewnić sobie utrzymanie, jedzenie, uiścić opłaty w postaci czynszu, faktur za prąd, telefon itp. Winien także zgromadzić awaryjne oszczędności na czas odbywania kary pozbawienia wolności, bądź miesiące, w których nie mógłby z różnorodnych przyczyn, chociażby zastoju sezonowego, wykonywać pracy dorywczej. Oskarżony, zgodnie z poradą oskarżonej B. W. - osoby wielokrotnie karnej m.in. za czyny z art. 297 § 1 kk i art. 286 § 1 kk, z sumy uzyskanej w wyniku oszustwa zabezpieczył pieniądze na dokonanie wpłaty 3 rat. Sumę 1.140 zł stanowiącą ich równowartość wpłacił 27 grudnia 2013 r. dokonując celowo tylko jednej wpłaty na poczet kredytu. Nie angażował się w spłatę zaciągniętego zobowiązania, nie planował uzyskiwanych przez siebie w skali miesiąca wydatków, tak aby móc gospodarować racjonalnie swoimi dochodami, terminowo uiszczać alimenty i dokonać uiszczenia kolejnych rat pożyczki. Po dacie 27 grudnia 2013 r. brak jest jakichkolwiek, chociażby niewielkich wpłat na poczet zobowiązania, od lutego 2014 r. oskarżony rozpoczął wykonywanie kary pozbawienia wolności ze sprawy II K 765/12, zaś egzekucja komornicza zobowiązania okazała się bezskuteczna.

Zdaniem Sądu Okręgowego, wskazane wyżej okoliczności, przytoczone także w uzasadnieniu pierwszoinstancyjnym, przemawiają za uznaniem, iż intencją oskarżonego nie było wywiązanie się z zaciągniętej umowy kredytowej, zaś ustalenie przez Sąd Rejonowy postaci jego zamiaru zostało poczynione bezbłędnie, w oparciu o całokształt materiału dowodowego, z uwzględnieniem zasad doświadczenia życiowego.

Co charakterystyczne, apelujący w ramach poniesionego zarzutu całkowicie pominął istotę zdolności kredytowej z jaką pożyczkodawca wiąże i uzależnia od jej istnienia zawarcie umowy pożyczki. Oskarżony przekładając w (...) -u Oddział w W. podrobione zaświadczenie o zarobkach, wywołał u pożyczkodawcy błędne wyobrażenie o swojej sytuacji finansowej i zdolności do spłaty zaciągniętego zobowiązania. Bez przedłożenia w/w zaświadczenia bez wątpienia do zawarcia umowy w ogóle by nie doszło.

Przestępstwo z art. 286 § 1 kk w kontekście celowego wywołania przez sprawcę błędnego wyobrażenia o okolicznościach decydujących o rozporządzeniu mieniem stało się także przedmiotem rozważań Sądu Apelacyjnego w Katowicach, który w wyroku z dnia 12 sierpnia 2016 r., sygn. II AKa 194/16, orzekł, iż dla przestępstwa oszustwa nie ma potrzeby wykazywania, że w chwili zawierania umowy sprawca nie miał zamiaru wywiązywać się z zobowiązania, gdyż wystarczającym jest ustalenie, że pokrzywdzony nie zawarłby umowy, gdyby wiedział o okolicznościach, które były przedmiotem wprowadzenia go w błąd przez sprawcę. Do wprowadzenia w błąd skutkującego niekorzystnym rozporządzeniem mieniem wystarczające jest więc celowe wywołanie błędnego wyobrażenia o okolicznościach decydujących o rozporządzeniu lub sposobie rozporządzenia (LEX nr 2109571). Analogiczne stanowisko zajął Sąd Najwyższy, we wcześniejszym chronologicznie wyroku z dnia 02 października 2015 r., sygn. III KK 148/15 (LEX nr 1816561).

Niekorzystne rozporządzenie mieniem stanowiące znamię przestępstwa z art. 286 § 1 kk, może polegać także na udzieleniu pożyczki bez zabezpieczenia lub związanego z ryzykiem utraty wypłaconych środków i nieuzyskania odsetek. Niekorzystnym rozporządzeniem mieniem przy zawarciu umowy kredytowej, nie musi być zatem rzeczywista strata w sensie materialnym, lecz już sam fakt przyznania kredytu bez odpowiedniego zabezpieczenia, bądź obciążonego większym ryzykiem banku (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 12 czerwca 2014 r., sygn. II AKa 65/14, LEX nr 1499031, KZS 2014/12/76). Sytuacja taka niewątpliwie zaistniała w przedmiotowej sprawie.

Odnosząc się do kolejnego zarzutu, nietrafna jest także argumentacja obrońcy, odnosząca się do osiągnięcia przez B. L. korzyści majątkowej w wyniku popełnienia czynu opisanego w pkt II aktu oskarżenia, wspólnie i w porozumieniu z B. W. i D. K.. Wystarczającym w tym miejscu będzie przypomnieć, iż pod pojęciem korzyści majątkowej, o jakiej stanowi przepis art. 286 § 1 kk, należy rozumieć zarówno korzyść majątkową dla siebie, jak i dla kogo innego (art. 115 § 4 kk).

Rozważając zasadność zarzutu obraży art. 399 kpk w zw. z art. 6 kpk, chociaż nie sposób odmówić racji skarżącemu, iż w przedmiotowej sprawie oskarżony B. L. powinien zostać uprzedzony przez Sąd I instancji o możliwości zmiany kwalifikacji prawnej zarzucanych mu czynów i zakwalifikowaniu ich jako ciągu przestępstw, brak było podstaw, aby w realiach tej sprawy ów zarzut uznać za skuteczny.

Aby obraza przepisu postępowania mogła zostać uznana za względną przyczynę odwoławczą określoną w art. 438 pkt 2 kpk, musi mieć wpływ na treść orzeczenia. Sąd II instancji nie stwierdził, aby kryterium to nie zostało spełnione w przedmiotowej sprawie.

Jak wskazuje się w orzecznictwie, jeżeli Sąd orzekający w sprawie ustala, że przypisane czyny zostały popełnione w warunkach ciągu przestępstw, lecz nie wymierza kary powyżej górnej granicy ustawowego zagrożenia, na co zezwala przepis art. 91 § 1 kpk in fine, to uchybienie polegające na nieuprzedzeniu o możliwości zmiany kwalifikacji prawnej czynu nie stanowi mającego wpływ na treść orzeczenia naruszenia art. 399 § 1 kpk (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 15 września 2015 r., sygn. II AKa 98/15, LEX nr 1814813).

Przekładając powyższe do realiów przedmiotowej sprawy, wskazania wymaga, iż Sąd Rejonowy w Węgrowie uznając oskarżonego za winnego popełnienia czynów z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 297 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 4 §

1 kk (zarzut z pkt I a/o) oraz z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 297 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 4 § 1 kk (zarzut z pkt II a/o), przy przyjęciu, iż zostały one popełnione w warunkach ciągu przestępstw, nie zastosował przewidzianego w art. 91 § 1 kk obostrzenia odpowiedzialności karnej poprzez orzeczenie kary w wysokości do górnej granicy ustawowego zagrożenia zwiększonego o połowę.

W zaskarżonym wyroku wobec oskarżonego B. L. wymierzono karę 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności. Kara ta, wymierzona w związku z popełnieniem przez oskarżonego czynów wyczerpujących znamiona dwóch przestępstw penalizowanych przez Kodeks Karny (art. 286 § 1 kk i art. 297 § 1 kk) oscyluje w dolnych granicach zagrożenia ustawowego czynu z art. 286 § 1 kk (kara do 8 lat pozbawienia wolności). Przepisu, który zgodnie z art. 11 § 3 kk, przewiduje karę surowszą.

W konsekwencji, całościowa, dogłębna i kompleksowa ocena zarzutu obrońcy, dotyczącego naruszenia art. 399 kpk w zw. z art. 6 kpk, jednoznacznie wskazuje, iż jest on nietrafny.

Reasumując dotychczasowe rozważania, obrońca oskarżonego w ramach podniesionych zarzutów dotyczących obrazy przepisów karnoprosesowych, przedstawił jedynie własną, alternatywną wersję wydarzeń, uchybiającą zasadom logiki i doświadczenia życiowego, a mającą na celu zdezaktywowanie zgromadzonego materiału dowodowego jedynie w oparciu o gołosłowne deklaracje i zapewnienia oskarżonego o zamiarze spłaty pożyczki. Jednocześnie nie wskazał on żadnych argumentów, jakie przekonałyby Sąd Okręgowy o tym, iż ocena dowodów przeprowadzona przez Sąd Rejonowy była oceną dowolną i nie spełniła wymagań sędziowskiej swobody ocen, określonej w art. 7 kpk.

Ustosunkowując się krótko do pozostałych zarzutów, które zostały podniesione w związku i nawiązaniu do obrazy art. 7 kpk, dla przypomnienia dodać można, że przepis art. 5 § 2 kpk jest przepisem przewidzianym dla Sądu, który w razie wątpliwości rozstrzyga je na korzyść oskarżonego, nie zaś dla stron procesowych (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 12 maja 2015 r., sygn. II AKa 396/14, LEX nr 1929195).

Z kolei, naruszenie art. 2 § 2 kpk, art. 4 kpk i art. 6 kpk nie może nastąpić samoistnie, albowiem naruszenie określonych w tym przepisie zasady prawdy materialnej, zasady obiektywizmu oraz prawa do obrony oskarżonego, może nastąpić jedynie poprzez uchybienie jakiemuś konkretnemu przepisowi ustawy karnoprosesowej. Przepisy te, ma charakter ogólny i tylko określają cele procesu karnego, do osiągnięcia którego służą konkretne, poszczególne przepisy KPK, mające owo postępowanie ukształtować prawidłowo.

Jako niezasadny oceniono także zarzut naruszenia art. 410 kpk, gdyż nie wykazano, aby wydany w sprawie wyrok został oparty na okolicznościach nieujawnionych w toku rozprawy głównej.

Nie można, tak jak czyni to obrońca oskarżonego, zarzutu obrazy art. 410 kpk opierać jedynie na tym, iż pewne dowody – w tej sprawie dokumenty w postaci umowy pożyczki Nr (...) z dnia 13 listopada 2013 r. wraz z harmonogramem spłat (k. 27-43) oraz pismo informujące (...) z dnia 10 grudnia 2015 r. (k. 631) - nie stanowiły podstawy ustaleń, jeżeli sąd rozważył je i ocenił ich znaczenie w sposób określony w art. 7 kpk.

Wobec bezzasadności wszystkich w/w zarzutów obrazy przepisów karnoprosesowych, z aprobatą Sądu Okręgowego nie spotkały się również wtórne zarzuty apelującego, dotyczące błędów w ustaleniach faktycznych, które miały wynikać z uchybień w zakresie postępowania dowodowego oraz wadliwej oceny dowodów, generującej ustalenia faktyczne. Oczywistym bowiem pozostaje, iż gdyby pierwszoinstancyjna ocena dowodów była inna, odmienne byłyby również poczynione przez ten Sąd ustalenia faktyczne, stanowiące podstawę zaskarżonego wyroku. Możliwość przeciwstawienia ustaleniom Sądu odmiennej oceny materiału dowodowego nie świadczy jednak o tym, że zaskarżone orzeczenie zostało wydane w wyniku błędu w ustaleniach faktycznych.

Jak orzekł Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 22 stycznia 2015 r., sygn. II AKa 207/15, w wypadku zbiegu podstaw odwoławczych w postaci błędu w ustaleniach faktycznych i obrazy przepisów procesowych, zarzut odwoławczy powinien dotyczyć tylko uchybienia o charakterze pierwotnym, a nie jego następstw. W takiej sytuacji obrońca powinien w apelacji postawić jedynie zarzut obrazy prawa procesowego. Błąd w ustaleniach faktycznych

nie powinien stanowić odrębnego zarzutu odwoławczego, ale podstawę do uzasadnienia, że uchybienie przepisom procesowym mogło mieć wpływ na treść orzeczenia, gdyż doprowadziło do poczynienia błędnych ustaleń faktycznych (LEX nr 1997507). Stanowisko przedstawione w tymże judykacie podziela także Sąd Okręgowy w Siedlcach.

Mając na uwadze powyższe orzeczenie oraz fakt, iż skarżący w ramach zarzutów obraży przepisów KPK i zarzutów dotyczących błędów w ustaleniach wykorzystał tożsamą argumentację, której bezzasadność została już omówiona we wcześniejszej części niniejszych rozważań, Sąd II instancji uznał za niecelowe dublowanie wyводу.

W ocenie Sądu Odwoławczego, ustalenia faktyczne dokonane w niniejszej sprawie przez Sąd Rejonowy w Węgrowie są pozbawione jakiegokolwiek błędu, trafne, prawidłowe i mają pełne oparcie w wiarygodnym materiale dowodowym, ocenionym zgodnie z wymogami płynącymi z art. 7 kpk. Nie ma wątpliwości co do tego, iż oskarżony swoim zachowaniem wyczerpał znamiona zarzucanych mu przestępstw, które zostały przez niego popełnione w konstrukcji przewidzianej w art. 91 § 1 kk.

Kierując się przedstawionymi wyżej racjami, nie podziеляjąc zarzutów apelacyjnych oraz nie dopatrując się uchybień podlegających uwzględnieniu z urzędu w postaci bezwzględnych przyczyn odwoławczych, Sąd Okręgowy w Siedlcach działając na podstawie art. 456 § 1 kpk w zw. z art. 437 § 1 kpk zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r., poz. 615 z późn. zm.) Sąd Okręgowy zasądził od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej adw. J. S. kwotę 516,60 zł (w tym 96,60 zł podatku VAT) tytułem sprawowanej z urzędu obrony oskarżonego B. L. w postępowaniu odwoławczym (§ 4 ust. 1 oraz § 17 ust. 2 pkt 4 Rozporządzenia

Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu – Dz. U. z 2015 r., poz. 1801).

Mając na względzie trudną sytuację majątkową oskarżonego, Sąd Okręgowy na podstawie art. 634 kpk w zw. z art. 624 § 1 kpk i art. 17 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. Nr 49, poz. 223 z 1983 r. z późn. zm.), zwolnił B. L. od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, wydatki przejmując na rachunek Skarb Państwa. Za rozstrzygnięciem tej treści przemawia sytuacja materialna oskarżonego, który posiada liczne nieuregulowane zobowiązania i zaległości alimentacyjne, a obecnie odbywa karę pozbawienia wolności, której koniec pozostaje dość odległy.

Z tych względów, Sąd Okręgowy w Siedlcach orzekł jak w wyroku.